

**Силабус  
освітнього компоненту ВД**

**БУДІВЕЛЬНЕ МАТЕРІАЛОЗНАВСТВО (спецкурс)**

Назва дисципліни:	<b>Будівельне матеріалознавство (спецкурс)</b>
Рівень вищої освіти:	<b>перший (бакалаврський)</b>
Сторінка курсу в Moodle:	<a href="https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=3639">https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=3639</a>
Обсяг освітнього компоненту	<b>3 кредити (90 годин)</b>
Форма підсумкового контролю	<b>Залік</b>
Консультації:	<b>за графіком</b>
Назва кафедри:	<b>кафедра технології дорожньо-будівельних матеріалів</b>
Мова викладання:	<b>українська</b>
Керівник курсу:	<b>Галкін Андрій Володимирович, к.т.н., асистент</b>
Контактний телефон:	<b>+380677996432</b>
E-mail:	<b>a.galkin0906@gmail.com</b>

**Короткий зміст освітнього компоненту:**

**Метою** освітнього компоненту є: досконале вивчення дорожньо-будівельних матеріалів на основі органічних і неорганічних в'яжучих, насамперед дорожніх асфальтобетонів різного призначення, а також цементобетонів, їх складу, структури, властивостей, технології виготовлення, особливостей поведінки в дорожніх одягах; опанування методами лабораторного передбачення їх здатності протистояти дії руйнуючих експлуатаційних та погодно-кліматичних факторів, а також методами склерованого керування їх поведінкою; оволодіння фізико-хімічними та реологічними основами створення цих матеріалів та їх роботи в дорожньому одязі та методами лабораторного аналізу складових, знаннями відносно сучасного наукового та виробничого прогресу в галузі технології дорожньо-будівельних матеріалів.

**Предмет:** теоретичні, фізико-хімічні, реологічні основи створення та використання, наукові та технічні засади створення матеріалів, управління їх якістю, методи контролю якості на всіх етапах їх життєвого циклу.

**Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:**

- вивчення фізико-хімічно-механічних основ створення та служби матеріалів в дорожніх конструкціях;
- усвідомлення існуючого стану в галузі дорожнього матеріалознавства та передбачення шляхів досягнення прогресу в забезпечення їх довговічності;
- формування навичок виконання технічних та фізико-механічних випробувань з метою забезпечення якості технологічних процесів їх виготовлення та довговічності в процесі їх роботи в умовах експлуатації.

**Передумови для вивчення освітнього компоненту:** вивченню даного освітнього компоненту передують дисципліни: «Хімія», «Фізика», «Інженерна геологія», «Будівельне матеріалознавство».

**Компетентності, яких набуває здобувач:**

**Інтегральна компетентність:** Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі будівництва та цивільної інженерії.

**Спеціальні (фахові) компетентності:**

**СК04.** Здатність обирати і використовувати відповідні обладнання, матеріали, інструменти та методи для проектування та реалізації технологічних процесів будівельного виробництва.

**СК10.** Володіти технологією, методами удосконалення технологічних процесів будівництва, експлуатації, обслуговування, ремонту і реконструкції автомобільних доріг та аеродромів, виробництва та використання дорожньо-будівельних матеріалів, виробів і конструкцій.

**Програмні результати навчання**

**РН04.** Проектувати та реалізовувати технологічні процеси будівельного виробництва, використовуючи відповідне обладнання, матеріали, інструменти та методи.

**РН08.** Рационально застосовувати сучасні будівельні матеріали, вироби та конструкції на основі знань про їх технічні характеристики та технологію виготовлення.

**Тематичний план**

№ те- ми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість го- дин	
		очна	заочна
1	ЛК Повітряні мінеральні в'яжучі. Повітряне вапно. Гіпсові в'яжучі матеріали ЛР Повітряні в'яжучі СРС Сучасні методи випробувань будівельних матеріалів	2 4 3	
2	ЛК Металургійні шлаки як сировина для виробництва будівельних матеріалів СРС Різновиди шлаків	2 4	
3	ЛК Будівельні розчини ЛР Будівельні розчини, цементні розчини та цементобетонні суміші СРС Класифікація будівельних розчинів	2 4 3	
4	ЛК Керамічні матеріали та вироби СРС Контроль якості керамічних матеріалів	2 4	
5	ЛК Рідкі нафтovі дорожні бітуми та дорожні бітумні емульсії ЛР Рідкі бітуми та бітумні емульсії СРС Рідкі бітуми модифіковані полімером та емульсії полімер-модифікованих бітумів	2 4 3	
6	ЛК Модифіковані бітуми СРС Бітуми, модифіковані комплексами добавок	2 4	
7	ЛК Сучасні різновиди асфальтобетонів ЛР Бітумополімерні в'яжучі та асфальтополімербетон СРС Методи визначення технологічних температур, технології зниження температур приготування сумішей	2 2 3	
8	ЛК Структура асфальтобетонів та формування їх механічних властивостей ЛР Холодні асфальтобетонні суміші та контроль якості асфальтобетону покриття СРС Екологічні аспекти асфальтобетонних технологій	2 2 4	
Ра	ЛК	16	
зо	ЛР	16	
М	СРС	58	

**Методи навчання:**

- 1) словесні: 1.1 традиційні: лекції, пояснення, розповідь тощо;
- 1.2 інтерактивні (нетрадиційні): проблемні лекції, дискусії тощо;
- 2) наочні: метод ілюстрацій, метод демонстрацій
- 3) практичні: 3.1 традиційні: практичні заняття, семінари;
- 3.2 інтерактивні (нетрадиційні): ділові та рольові ігри, тренінги, семінари-дискусії, «круглий стіл», метод мозкової атаки.

**Система оцінювання та вимоги:****Поточна успішність**

**1** Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за допомогою чотирибалльної шкали оцінок з наступним перерахуванням у 100-балльну шкалу. Під час оцінювання поточної успішності враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою.

**1.1** Лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання конкретизованих завдань.

**1.2** Лабораторні заняття оцінюються якістю виконання звітів про виконання лабораторних робіт.

**2** Оцінювання поточної успішності здобувачів вищої освіти здійснюється на кожному практичному занятті (лабораторному чи семінарському) за національною чотирибалльною шкалою («5», «4», «3», «2») і заноситься у журнал обліку академічної успішності.

– «відмінно»: здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі знання з відповідної теми або навчальної дисципліни, основні положення;

– «добре»: здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного;

– «задовільно»: здобувач в основному опанував теоретичні знання навчальної теми, або дисципліни, орієнтується у першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено відповідає на додаткові питання, не має стабільних знань; відповідаючи на питання практичного характеру, виявляє неточність у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою професією;

– «незадовільно»: здобувач не опанував навчальний матеріал теми (дисципліни), не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

**3** Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як середньоарифметична сума балів за кожне заняття, за індивідуальну роботу, поточні контрольні роботи за формулою:

$$K^{potoch} = \frac{K1+K2+\dots+Kn}{n},$$

де  $K^{potoch}$  – підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю;

$K1, K2, \dots, Kn$  – оцінка успішності  $n$ -го заходу поточного контролю;

$n$  – кількість заходів поточного контролю.

Оцінки конвертуються у бали згідно шкали перерахунку (таблиця 1).

**Таблиця 1 – Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу**

4-бальна шкала	100- бальна шкала	4- бальна шкала	100- бальна шкала	4- бальна шкала	100- бальна шкала	4- бальна шкала	100- бальна шкала
5	100	4,45	89	3,90	78	3,35	67
4,95	99	4,4	88	3,85	77	3,3	66
4,9	98	4,35	87	3,80	76	3,25	65
4,85	97	4,3	86	3,75	75	3,2	64
4,8	96	4,25	85	3,7	74	3,15	63
4,75	95	4,20	84	3,65	73	3,1	62
4,7	94	4,15	83	3,60	72	3,05	61
4,65	93	4,10	82	3,55	71	3	60
4,6	92	4,05	81	3,5	70	від 1,78 до 2,99 від 35 до 59 повторне складання	
4,55	91	4,00	80	3,45	69	від 0 до 1,77	від 0 до 34
4,5	90	3,95	79	3,4	68	повторне вивчення	

### **Підсумкове оцінювання**

**1** Здобувач вищої освіти отримує залік на останньому занятті з дисципліни за результатами поточного оцінювання. Середня оцінка за поточну діяльність конвертується у бали за 100-бальною шкалою, відповідно до таблиці перерахунку (таблиця 1).

Здобувачі вищої освіти, які мають середню поточну оцінку з дисципліни нижче ніж «3» (60 балів), на останньому занятті можуть підвищити свій поточний бал шляхом складання тестів з дисципліни.

Оцінювання знань здобувачів шляхом тестування здійснюється за шкалою:

- «Відмінно»: не менше 90 % правильних відповідей;
- «Дуже добре»: від 82 % до 89 % правильних відповідей;
- «Добре»: від 74 % до 81 % правильних відповідей;
- «Задовільно»: від 67 % до 73% правильних відповідей;
- «Задовільно достатньо»: від 60 % до 66 % правильних відповідей;
- «Незадовільно»: менше 60 % правильних відповідей.

**2** Умовою отримання заліку є:

- відпрацювання всіх пропущених занять;
- середня поточна оцінка з дисципліни не нижче «3» (60 балів).

**3** За виконання індивідуальної самостійної роботи та участь у наукових заходах здобувачам нараховуються додаткові бали.

**3.1** Додаткові бали додаються до суми балів, набраних здобувачем вищої освіти за поточну навчальну діяльність (для дисциплін, підсумковою формою контролю для яких є залік), або до підсумкової оцінки з дисципліни, підсумковою формою контролю для якої є екзамен.

**3.2** Кількість додаткових балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх об'єму та значимості:

- призові місця з дисципліни на міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 20 балів;
- призові місця з дисципліни на всеукраїнських олімпіадах – 20 балів;
- участь у міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 15 балів
- участь у міжнародних / всеукраїнських наукових конференціях студентів та молодих вчених – 12 балів;
- участь у всеукраїнських олімпіадах з дисципліни – 10 балів

- участь в олімпіадах і наукових конференціях ХНАДУ з дисципліни – 5 балів;
- виконання індивідуальних науково-дослідних (навчально-дослідних) завдань підвищеної складності – 5 балів.

**3.3 Кількість додаткових балів не може перевищувати 20 балів.**

**4 Результат навчання оцінюється (обрати потрібне):**

- за двобальною шкалою (зараховано/не зараховано) згідно з таблицею 2;
- за 100-бальною шкалою (для диференційованого заліку) згідно з таблицею 3.

Підсумкова оцінка разом з додатковими балами не може перевищувати 100 балів.

**Таблиця 2 – Шкала переведення балів у національну систему оцінювання**

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою
від 60 балів до 100 балів	зараховано
менше 60 балів	незараховано

**Таблиця 3 – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни**

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка	Оцінка за шкалою ЄКТС
	екзамен	залік		Критерії
<b>90-100</b>	<b>Відмінно</b>	<b>Зараховано</b>	<b>A</b>	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
<b>80-89</b>			<b>B</b>	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
<b>75-79</b>	<b>Добре</b>	<b>Зараховано</b>	<b>C</b>	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
<b>67-74</b>	<b>Задовільно</b>		<b>D</b>	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
60–66			E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35–59	<b>Незадовільно</b>	<b>Не зараховано</b>	FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, небайдужі практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
0–34			F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, небайдужі практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

### **Політика курсу:**

- курс дисципліни передбачає: роботу в колективі, дружнє та творче середовище в аудиторії відкрите до конструктивної критики з боку студента та викладача;
- курс дисципліни передбачає роботу в колективі, середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;
- освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу;
- самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло;
- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;
- під час вивчення курсу дисципліни здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної добродетелі, викладених у таких документах: «Правила академічної добродетелі» учасників освітнього процесу ХНАДУ ([https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P\\_Standart/pologeniya/stvnz\\_67\\_01\\_dobroch\\_1.pdf](https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_dobroch_1.pdf)), «Академічна добродетальність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат» ([https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P\\_Standart/pologeniya/stvnz\\_85\\_1\\_01.pdf](https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_85_1_01.pdf)), «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ ([https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P\\_Standart/pologeniya/stvnz\\_67\\_01\\_MEK\\_1.pdf](https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_MEK_1.pdf)).

- у разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі;
- списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

### **Рекомендована література**

1. Толмачов С.М. Будівельне матеріалознавство. Кам'яні матеріали, розчини та бетони на основі неорганічних в'яжучих / С.М. Толмачов, О.А. Бєліченко. – Харків, «НТМТ», 2018. – 240 с. ISBN 978-617-578-292-7.
2. Дворкін Л.Й. Будівельне матеріалознавство / Л.Й. Дворкін, С.Д. Лаповська. – Рівне: Вид-во НУВГП, 2016. – 448 с.
3. Кривенко П.В. Будівельне матеріалознавство / За редакцією П.В.Кривенка. – К.: ТОВ УВПК “ЕксОб”, 2004. – 704 с.
4. Золотарьов В.О. Дорожні бітумні в'яжучі і асфальтобетони. Частина 1. Дорожні бітумні в'яжучі. Підручник. – Харків. ХНАДУ. 2015.
5. Золотарьов В.О. Дорожні бітумні в'яжучі і асфальтобетони. Частина 2. Дорожні асфальтобетони. Підручник. Харків. ХНАДУЦ. 2016.
6. Випробування дорожньо-будівельних матеріалів. Лабораторний практикум/ Золотарьов В.О., Братчун В.І., Космін О.В. та інш. За ред.. Золотарьова В.О.. Навчальний посібник. Харків. Видавництво ХНАДУ. 2006. -352 с.
7. Пыриг Я.И., Золотарев В.А. Методы оценки качества дорожных битумных монографий: возникновение, развитие и современные возможности и использования. Учебное пособие. Харьков. 2013. 64 с.
8. Пиріг Я.І., Галкін А.В. Методи оцінки адгезії та когезії бітумних в'яжучих. Монографія за рек. В.О.Золотарьова. Харків. 2019. 223 с.

### **Додаткові джерела:**

Дистанційний курс: <https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=3639>

<http://files.khadi.kharkov.ua>

<http://www.nbvv.gov.ua>

<http://korolenko.kharkov.com>

<http://library.univer.kharkov.ua>

Розробник (розробники)  
силабусу навчальної дисципліни

  
підпис

Андрій ГАЛКІН  
ПІБ

Завідувач кафедри

  
підпис

Сергій ОКСАК  
ПІБ